

Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію з міжнародною участю проведено у ХНУ

03.06.2024

24 травня 2024 року кафедра слов'янської філології Хмельницького національного університету провела Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філологічно-дидактичному просторі» в онлайн-режимі за допомогою комунікаційних технологій платформи «Zoom». Такий формат проведення конференції дозволив залучити численну кількість молодих науковців не лише із ЗВО України, а й зарубіжжя, зокрема, Польщі.

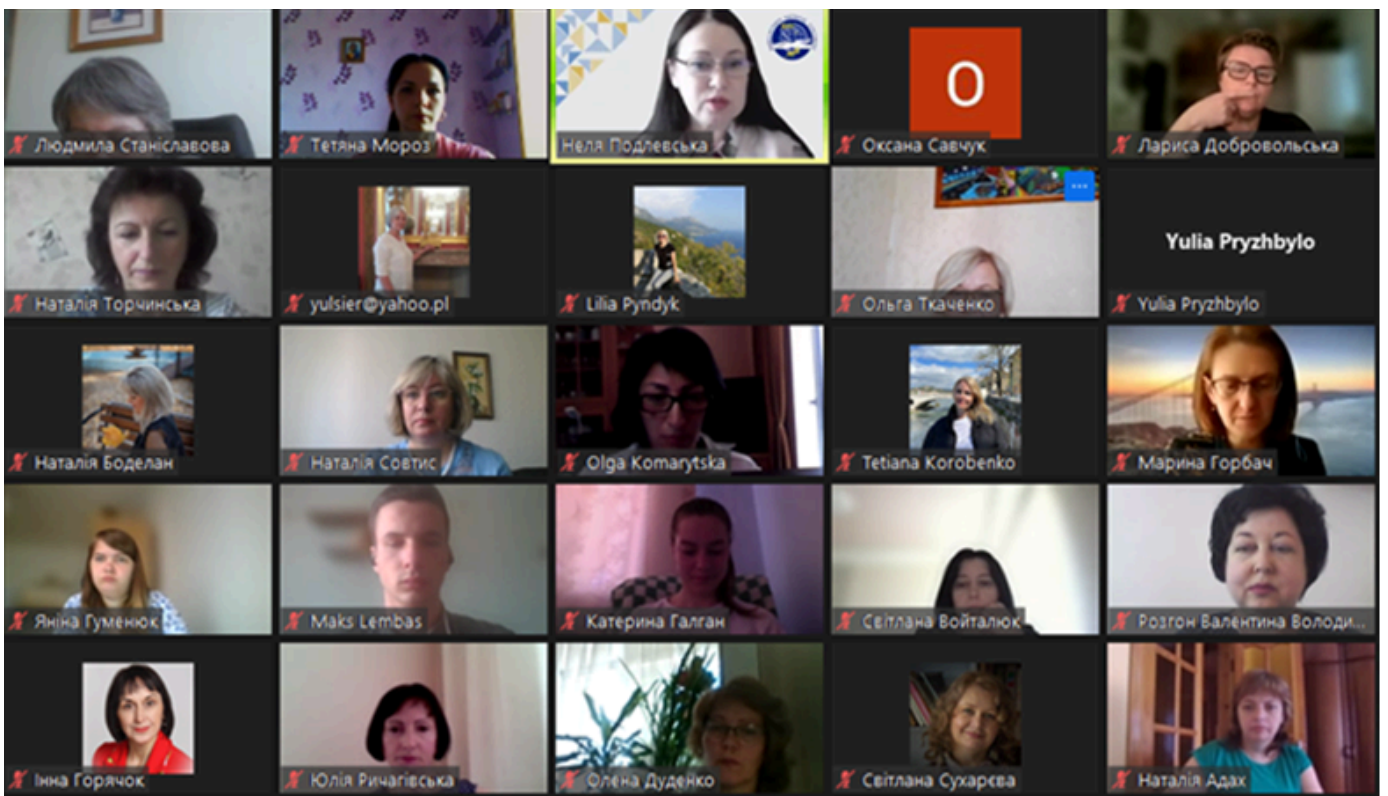
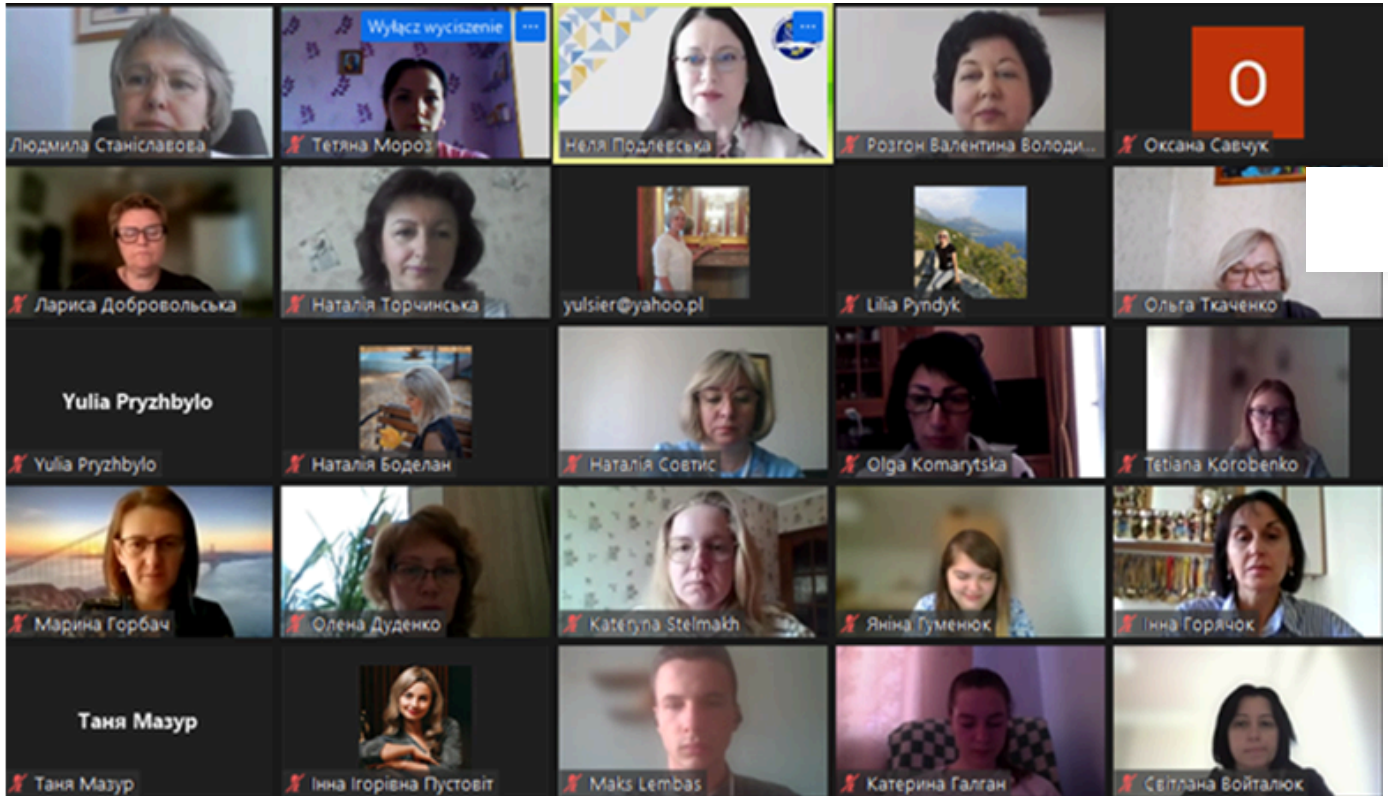

Зазначимо, що цього року конференція отримала статус всеукраїнської під егідою Міністерства освіти і науки України, а завдяки співпраці з Варшавським університетом (Польща), який є співорганізатором конференції, отримала ще й доповнення «з міжнародною участю».

Метою проведення конференції було залучення студентів до науково-дослідницької діяльності, а також набуття навичок обміну знаннями та досвідом.

Співорганізаторами міжнародної конференції стали: Уманський державний

педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна), Рівненський державний гуманітарний університет (Україна), Волинський національний університет імені Лесі Українки (Україна), Криворізький державний педагогічний університет (Україна) та Варшавський університет (Польща).

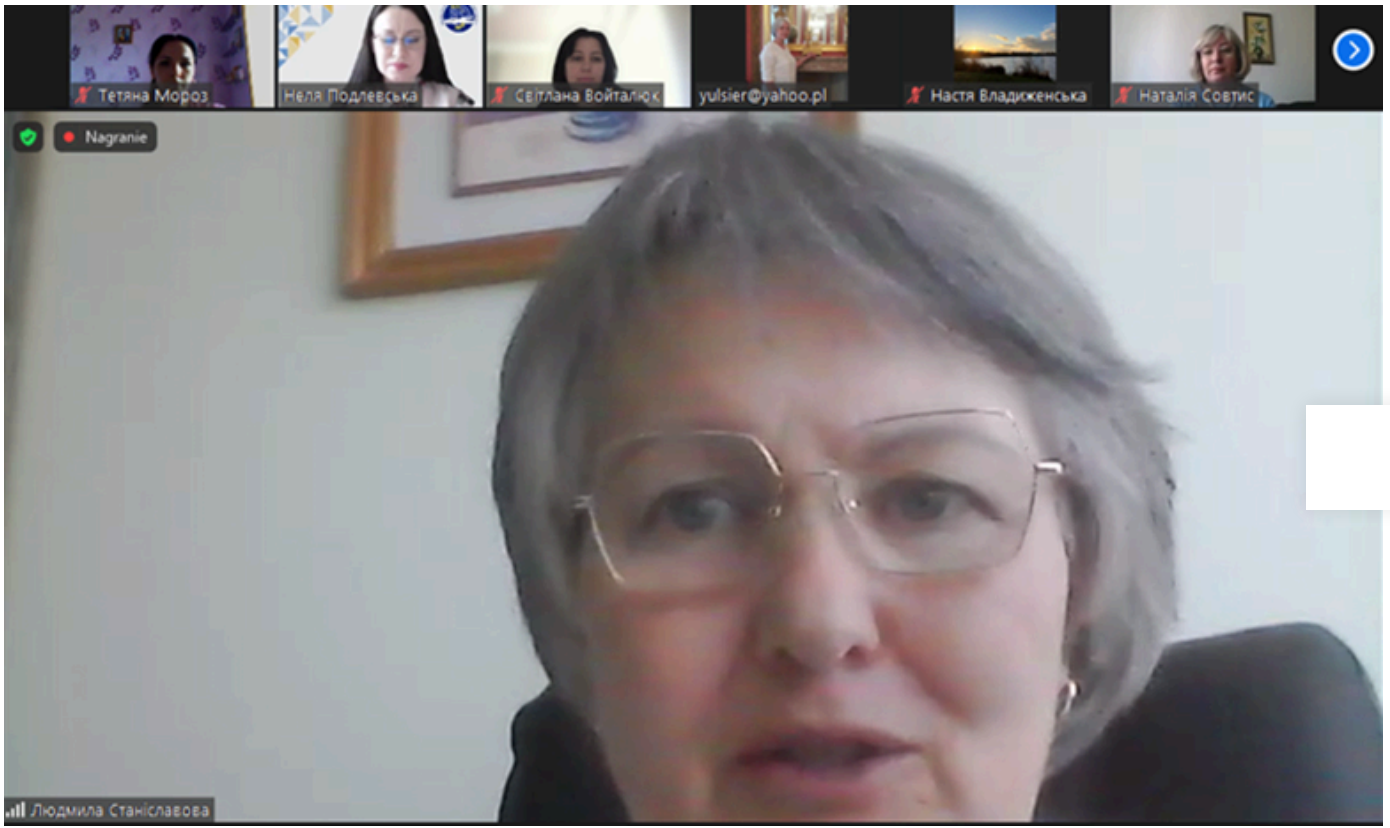
До участі у конференції зареєструвалося **118** студентів, зокрема здобувачі освіти із 5 закладів вищої освіти України (Хмельницький національний університет, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Рівненський державний гуманітарний університет, Волинський національний університет імені Лесі

Українки, Криворізький державний педагогічний університет) та зарубіжного закладу вищої освіти – Варшавського університету (Польща). До безпосередньої участі на пленарному засіданні під'єдналися понад 50 учасників.

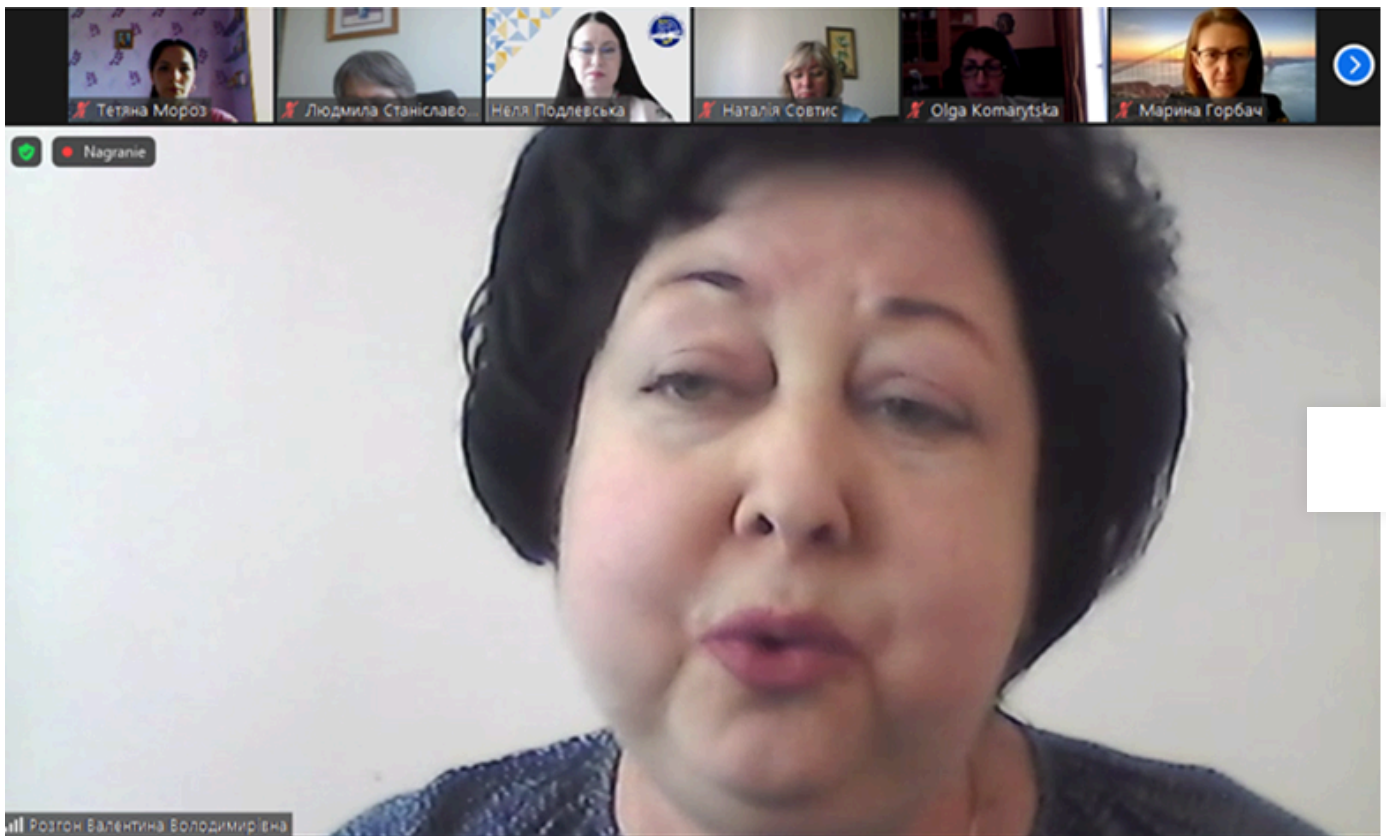
На початку конференції учасники ознайомилися із Хмельницьким національним університетом, переглянувши фільм про наш навчальний заклад, а також із історією проведення студентської науково-практичної конференції, яка щорічно проводиться кафедрою слов'янської філології навесні, у травні, та приурочена до Дня слов'янської писемності і культури та до Дня філолога.

У відкритті конференції взяли участь: декан гуманітарно-педагогічного факультету ХНУ, кандидат філологічних наук, доцент **Станіслава Людмила Леонідівна**, завідувач кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету, доктор філологічних наук, професор **Совтис Наталія Миколаївна**, завідувач кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат філологічних наук, доцент **Розгон Валентина Володимирівна**, завідувач кафедри полоністики і перекладу Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор філологічних наук, професор **Сухарева Світлана Володимирівна**, а також доктор філологічних наук, доктор габілітований, професор кафедри україністики Варшавського університету (Польща) **Кононенко Ірина Віталіївна**. Вони звернулися до учасників конференції із вітальними словами, наголосили на важливості проведення таких заходів, побажали молодим науковцям успішних виступів, цікавих дискусій та обговорень, а також нових ідей для подальших досліджень. Кожен із представників свого навчального закладу подякував завідувачеві кафедри слов'янської філології, кандидату педагогічних наук, доценту **Подлевській Нелі Володимирівні** за багаторічну співпрацю, спільно реалізовані освітні та наукові проєкти, постійну підтримку та перспективи спільної науково-методичної діяльності.

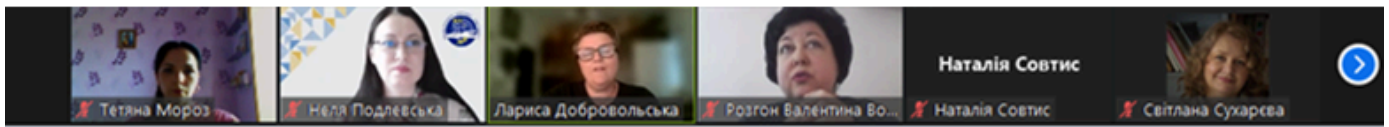

Модератором конференції стала кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету Подлевська Неля Володимирівна.

На пленарному засіданні із доповідями виступили:

- здобувачка вищої освіти другого магістерського рівня Хмельницького національного університету Добровольська Лариса Ярославівна (Особливості відтворення етнографічних лексем польською та українською мовами в романі Френсіс Бернет «Маленька принцеса»);
- здобувачка вищої освіти другого магістерського рівня Рівненського державного гуманітарного університету Захарчук Ольга Василівна (Діалектна лексика в художній прозі Василя Шкляра);
- здобувач вищої освіти першого бакалаврського рівня Варшавського університету Колодзейчак Якуб (Проблеми польсько-української зіставної термінології);
- здобувач вищої освіти другого магістерського рівня Хмельницького національного університету Лембас Максим Сергійович (Можливості й потенціал розвитку штучних засобів автоматичного перекладу слов'янських мов).

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЛЕКСЕМ

ПОЛЬСЬКОЮ ТА УКРАЇНСЬКОЮ МОВАМИ У РОМАНІ ФРЕНСІС БЕРНЕТ «МАЛЕНЬКА ПРИНЦЕСА»

Лариса ДОБРОВОЛЬСЬКА
магістрантка 1 курсу ОПП «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська»,
Хмельницький національний університет

Науковий керівник – ст. викладач **Людмила ТЕРЕЩЕНКО**

Діалектизми в романі Василя Шкляра «Троща»

*Доповідає Захарчук Ольга,
магістрантка філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного університету*

Проблеми польсько-української зіставної термінології

Якуб Колодзейчак
здобувач вищої освіти першого бакалаврського рівня Варшавського університету
Науковий керівник – КОНОНЕНКО Ірина Віталіївна, професор кафедри україністики Варшавського університету

01

Participants (from top to bottom):
Наталія Торчинська
Неля Подлевська
Lilia Pyndyk
Jakub Kolodziejczak
Лариса Добровольська
Ольга Захарчук

МОЖЛИВОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ШТУЧНИХ ЗАСОБІВ АВТОМАТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ

ФППм-23-1 Лембас Максим

Participant: Maks Lembas

Усі доповіді, представлені на пленарному засіданні, викликали жвавий інтерес. Особливо варто відзначити наших зарубіжних гостей, студентів Варшавського університету (**Вшолек Матеуш, Колодзейчак Якуб, Возьний Мілена**), які блискуче розмовляють українською (а починали, як то кажуть, із «нуля»).

Після пленарного засідання робота продовжилася в секціях. Загалом працювало **5 секцій**:

- 1 секція – «Лінгвістичні парадигми у слов'янському дискурсі» (керівник секції: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету **Торчинська Наталія Миколаївна**);
- 2 секція – «Мовна реалізація комунікативних стратегій» (керівник секції: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри слов'янської філології Хмельницького

національного університету Ранюк Оксана Петрівна);

- 3 секція – «Слов'янські літератури в загальноєвропейському контексті» (керівник секції: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету Горячок Інна Владиславівна);
- 4 секція – «Актуальні проблеми теорії і практики перекладу» (керівник секції: кандидат філологічних наук, доцент, декан гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету Станіслава Людмила Леонідівна);
- 5 секція – «Тенденції і перспективи вивчення слов'янських мов і літератур у закладах освіти» (керівник секції: кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету Подлевська Неля Володимирівна).

Евристична бесіда

- Чому Іван Дідух був змушений поїхати в Канаду?
- Що, на вашу думку, символізує прощальний танець Івана Дідуха та яке ваше враження від нього?
- Навіщо автор використовує велику кількість монологів та діалогів у тексті?
- Чи не втратив твір актуальності в наш час?

Тенденції до гендерного паритету в мовній комунікації, роль ЗМІ в позитивних змінах після повномасштабного вторгнення.

Ольга Дьяченко
здобувач вищої освіти другого магістерського рівня
Хмельницького національного університету

науковий керівник Неля Подлевська,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри слов'янської філології
Хмельницького національного університету

Художній переклад – це завжди діалог літератур, це творчість, завдяки якій твір однієї літератури стає надбанням і явищем іншої. Це завжди індивідуальна творчість, позаяк кожен інтерпретатор створює власну версію прочитання і заглиблення в чужий текст.

«Інтерпретація – це праця думки, котра полягає у розшифруванні сенсу прихованого у сенсі відкритому...» (Барбара Зенобія Кляр)

«Не можна теоретично, тобто без входження в текст, займатися мистецтвом перекладу» (Ангішка Корієнко)

Назва слайда:
 Включити звук на тлі

Right sidebar participants: Людмила Станіславова, Тетяна Мороз, Ірина Ніколайчук, Неля Подлевська, Яніна Гумієнок.

Ці завдання спрямовані на створення умов для ефективного розвитку польського мовознавства, збереження його конкурентоспроможності та інтеграції в глобальну наукову спільноту.

Icons:
 - Польська мова: навчання, дослідження
 - Польська мова: навчання, дослідження
 - Інформаційні технології: розробка програм
 - Мовознавство: міжнародні дослідження
 - Мовознавство: міжнародні дослідження

Таким чином, польська лінгвістика XXI століття розвивається у тісному зв'язку з глобальними науковими тенденціями, водночас зберігаючи увагу до специфічних національних і культурних контекстів.

Right sidebar participants: Olga Komarytska, Неля Подлевська, Наталія Торчинська, Наталія Боделан, Таня Мазур, Юлія Кухарук.

Вставні слова

Джерело повідомлення

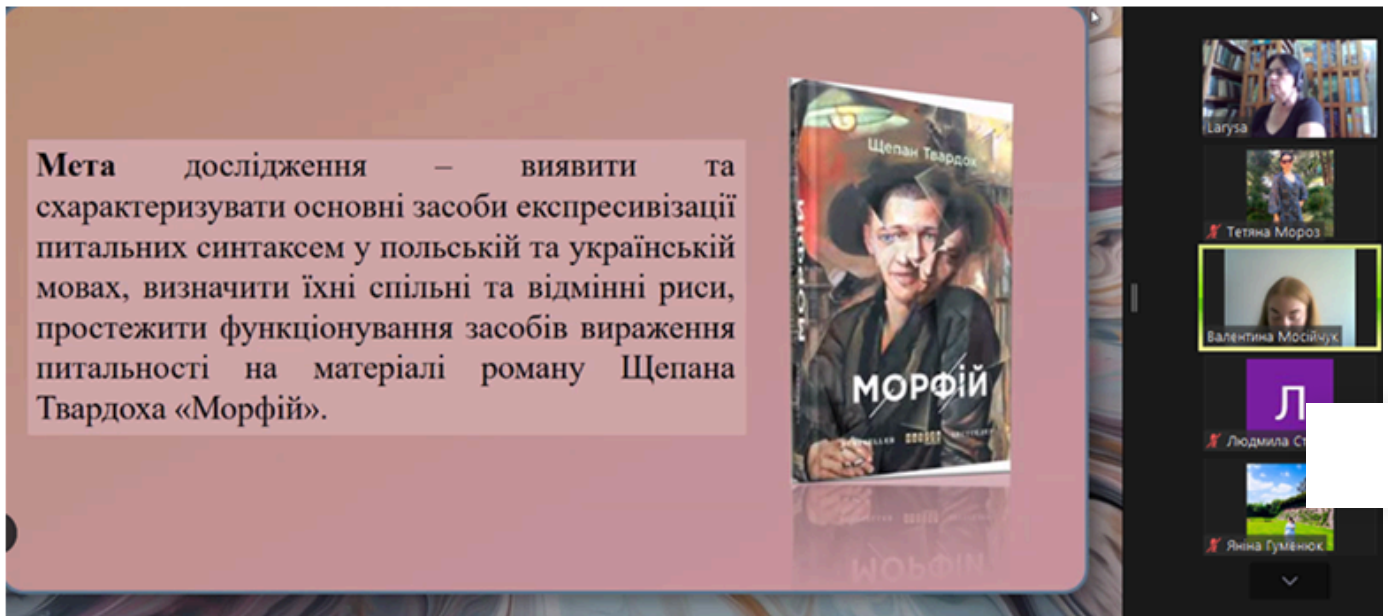
кажуть / mówią, як кажуть / jak mówią, на їхню думку / ich zdaniem, по-моєму / moim zdaniem

«тітка для підтримання розмови втрутилася з о-ром Вістаком, моля, у нього крапий, ніж у Пістака, слух», «ze – ich zdaniem – pragnienie zapełnienia miejsca jest racją prywatną i niedostateczną i nie godzi się wadzać w utwór artystyczny wszystkiego».

Привернення уваги співрозмовника

чусте / słyszycie, повірте / uwierzcie, уявіть собі / wyobraźcie sobie, зверніть увагу / zwróćcie uwagę, будь ласка / proszę, прошу вас / proszę Pana/Pani, даруйте / przepraszam

«Повірте, зараз – найвигідний час опрацювати й усталити образ оругоряного письменника», «Wierzcie, najwyższy czas opracować i ustalić postawę drugorzędного pisarza», «-Дайте, будь ласка, сипу», «- Proszę o syr»,

Мета дослідження – виявити та схарактеризувати основні засоби експресивізації питальних синтаксем у польській та українській мовах, визначити їхні спільні та відмінні риси, простежити функціонування засобів вираження питальності на матеріалі роману Щепана Твардоха «Морфій».

Щепан Твардох
МОРОФІЙ

Participants in the video conference:
Larysa
Тетяна Мороз
Валентина Мосійчук
Людмила С...
Ляна Гуменюк

Доповіді учасників на секційних засіданнях конференції були надзвичайно цікавими, пізнавальними, ґрунтовними, мали актуальний характер та висвітлювали практичну цінність отриманих результатів дослідження. Усі виступи було унаочнено мультимедійними презентаціями. Після доповіді кожного учасника відбувалося жваве обговорення почутого. Питання до доповідачів та отримані вичерпні відповіді виявили зацікавленість учасників, зокрема показали, що представлені результати досліджень та зазначені перспективні напрямки роботи є актуальними в умовах сьогодення.

За результатами роботи конференції буде підготовлено збірник наукових праць «Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика» (випуск 16, оприлюднення восени), присвячений питанням, висвітленим на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з міжнародною участю (голова редколегії Подлевська Неля Володимирівна, відповідальна за випуск Торчинська Наталія Миколаївна).

Після роботи секцій відбулося підсумкове засідання, на якому заслухано звіти керівників секції, обговорено пропозиції, побажання, рекомендації учасників та прийнято ухвалу рішення конференції. Одним із рішень ухвали конференції стало регулярне проведення Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю (1 раз на рік).

Загальні питання: centr@khmnu.edu.ua
Подача новин та анонсів: press@khmnu.edu.ua

Центр кар'єри

Скринька довіри

Цивільний захист

Пожежна безпека

Охорона праці

Хмельницький національний університет, 2024